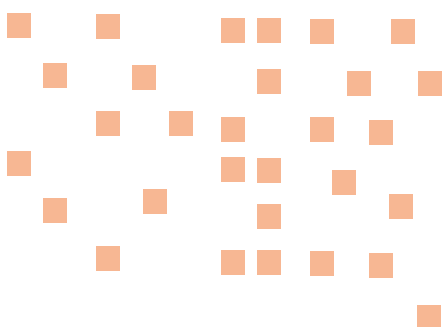

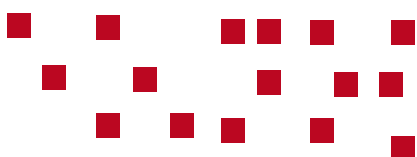
AZERBEJDŻAN

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej

DPU-WIKP-424/369/2026
18.06.2026

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Azerbejdżanie.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 10 mln^[1]

Skład etniczny: Azerowie – 91,6%, Lezgini - 2%, Rosjanie – 1,3%, Tałysze – 1,3%, Ormianie – 1,3%, inni 2,4%.^[2]

Skład religijny: muzułmanie – 97,3% (65% szyici, 35% sunnici^[3]), chrześcijanie 2,6%, ateści i agnostycy - poniżej 1%, inne wyznania – poniżej 1%.^[4]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Współczesna Republika Azerbejdżanu ogłosiła niepodległość 30 sierpnia 1991 r., na krótko przed rozpadem ZSRR w tym samym roku. We wrześniu 1991 r., większość zamieszkaną przez Ormian enklawy Górskiego Karabachu - spornego regionu należącego formalnie do Azerskiej Republiki Radzieckiej – ogłosiła niepodległość. Terytorium to oraz siedem sąsiednich rejonów stały się de facto niezależne po zakończeniu wojny o Górski Karabach w 1994 r., ale nie zostały uznane przez społeczność międzynarodową. W 2023 r. Azerbejdżan odzyskał kontrolę nad całym Karabachem. Republika Górskiego Karabachu została oficjalnie rozwiązana z dniem 1 stycznia 2024 r.^{[5] [6]}

Obecnie Azerbejdżan jest świecką republiką prezydencką. Przywództwo kraju pozostaje w rękach rodziny Alijewów, odkąd Hejdar Alijew został prezydentem w 1993 r. W 2003 r. prezydentem został syn Hejdara – **Ilham Alijew**.^[7]

---

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

³ USDOS (US Department of State), 2023 Report on International Religious Freedom: Azerbaijan, 26.06.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/azerbaijan/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

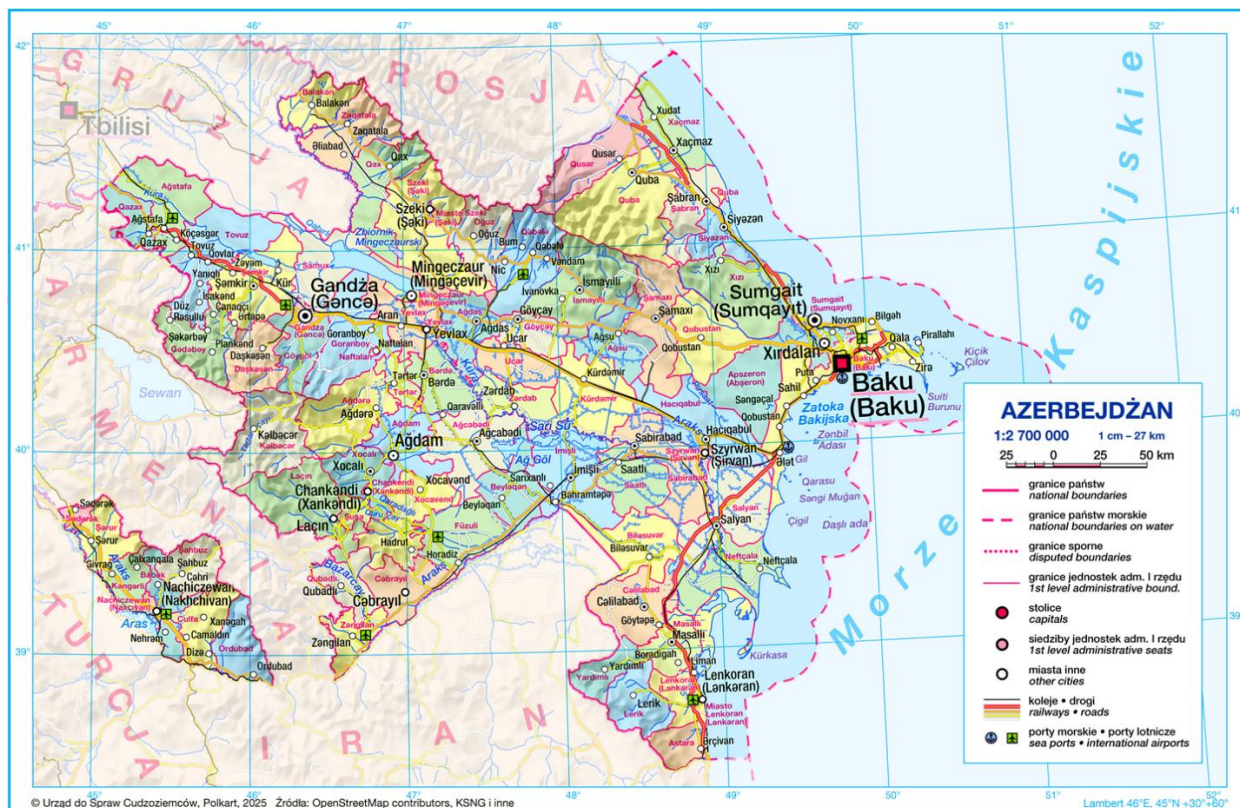
⁵ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Azerbejdżan 2024: zawrót głowy od sukcesów, 4.06.2024, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2024-06-04/azerbejdżan-2024-zawrot-glowy-od-sukcesow>

⁶ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Koniec Górskiego Karabachu. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie>

⁷ Gov.pl, Azerbejdżan, Informator Ekonomiczny, 10.12.2024, <https://www.gov.pl/web/azerbejdżan/informator-ekonomiczny>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Terytorium Republiki Azerbejdżanu podzielone jest na 14 regionów ekonomicznych (bölgəsi), 66 rejonów (rayon) i 11 miast wydzielonych (ayri şəhər), które podlegają bezpośrednio republice.^[8] Ponadto część terytorium Azerbejdżanu stanowi Nachiczewańska Republika Autonomiczna, położona w enklawie, zarządzana przez własny parlament, ale pozostająca pod suwerennością Azerbejdżanu.^{[9][10]}

Mapa. Podział administracyjny Azerbejdżanu.^[11]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Głową państwa jest prezydent Azerbejdżanu, który jest wybierany w głosowaniu powszechnym na siedmioletnią kadencję i to on w rzeczywistości podejmuje wszystkie najważniejsze decyzje w państwie.^[12]

Prezydentem jest **Ilham Alijew**, a wiceprezydentem - jego żona **Mehriban Alijewa**. Ilham Alijew sprawuje swój urząd od 2003 r. (w wyniku nowelizacji Konstytucji po referendum 18 marca 2009 r. wprowadzono poprawkę, umożliwiającą sprawowanie

⁸ Soluap.com, List of Azerbaijan Regions, Rayons and Cities, 25.09.2025, <https://soluap.com/list-of-azerbaijan-regions-rayons-and-cities/>

⁹ Kavkaz-uzel.eu, Карабах: худой мир или война? https://www.kavkaz-uzel.eu/category/Karabakh_bad_peace_or_war

¹⁰ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K.. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie>

¹¹ WIKP DPU, Urząd do Spraw Cudzoziemców, Polkart 2025

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

urzędu prezydenta bez limitu kadencji). Ostatnie, przedterminowe wybory prezydenckie odbyły się w lutym 2024 r. i urzędujący prezydent wygrał je zdobywając 92% głosów. Obecna prezydencka kadencja, na mocy zmienionej wcześniej konstytucji, potrwa 7 lat.^[13]

Rząd i premier. Premier i rząd Republiki Azerbejdżanu są powoływani przez prezydenta i zatwierdzani formalnie przez parlament. Od listopada 2019 r. premierem azerskiego rządu pozostaje **Ali Asadow**,^[14] ur. w 1956 r. w Nachiczewanie.^[15]

Parlament i wybory parlamentarne. Jednoizbowy parlament (Zgromadzenie Narodowe - **Milli Medzlis**) wybierany jest na pięcioletnią kadencję. W parlamencie zasiada 125 deputowanych.^[16]

Ostatnie wybory odbyły się 1 września 2024 r., a kolejne są planowane w 2029 r.^[17]

Obecnie w parlamencie zasiada 68 przedstawicieli rządzącej prezydenckiej Partii Nowego Azerbejdżanu (**Yeni Azərbaycan Partiyası – YAP**). Dwa mandaty zdobyła Partia Prawo, Sprawiedliwość i Demokracja, a kilka innych partii po jednym mandacie. Większość z pozostałych deputowanych to tzw. parlamentarzyści niezależni.^[18] Partia **Ludowy Front Azerbejdżanu (Azərbaycan Xalq Cəbhəsi - AXC)** zbojkotowała wybory, a inna znana partia opozycyjna **Musavat** zdołała zarejestrować 25 z 34 zgłoszonych kandydatów, ale nie zdobyła żadnego mandatu.^[19]

SYSTEM PRAWNY

System prawny w Azerbejdżanie opiera się na prawie stanowionym i składa się z Konstytucji, aktów przyjętych poprzez referendum, ustaw, dekretów gabinetu Rady Ministrów, aktów normatywnych wydanych przez centralne organy władzy wykonawczej.^[20]

Konstytucja Republiki Azerbejdżanu ma najwyższą moc prawną na terytorium Azerbejdżanu i jej przepisy stosuje się bezpośrednio.^[21] Umowy międzynarodowe, których jedną ze stron jest Republika Azerbejdżanu, stanowią integralną część systemu legislacyjnego tego kraju.^[22]

---

¹³ Rzeczpospolita, Wybory w Azerbejdżanie: 92,05 proc. poparcia dla prezydenta, 08.02.2024,

<https://www.rp.pl/polityka/art39804901-wybory-w-azerbejdżanie-92-05-proc-poparcia-dla-prezydenta-wideo>

¹⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

¹⁵ Gov.pl, Azerbejdżan, Informator Ekonomiczny, 10.12.2024, <https://www.gov.pl/web/azerbejdżan/informator-ekonomiczny>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

¹⁷ Gov.pl, Azerbejdżan, Informator Ekonomiczny, 10.12.2024, <https://www.gov.pl/web/azerbejdżan/informator-ekonomiczny>

¹⁸ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

¹⁹ Kresy.pl, Wybory parlamentarne w Azerbejdżanie – Alijew bierze wszystko, 10.09.2024,

<https://kresy.pl/wydarzenia/regiony/kauczaz/wybory-parlamentarne-w-azerbejdżanie-alijew-bierze-wszystko/>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

²¹ Nyulawglobal.org, A Guide to the Republic of Azerbaijan Law Research, 09/10.2022,

<https://www.nyulawglobal.org/globalex/Azerbaijan.html# c. Legislative system>

²² Nyulawglobal.org, A Guide to the Republic of Azerbaijan Law Research, 09/10.2022,

<https://www.nyulawglobal.org/globalex/Azerbaijan.html# c. Legislative system>

KARA ŚMIERCI

Kara śmierci została usunięta z Kodeksu Karnego 10 lutego 1998 r., z zastrzeżeniem (art. 27 Konstytucji Azerbejdżanu), że może ona być przywrócona w wyjątkowych przypadkach, po przyjęciu specjalnej ustawy, w czasie wojny lub w przypadku zagrożenia wojną.^[23]

Ostatnia egzekucja (kara za morderstwo) odbyła się w 1983 r. Azerbejdżan podpisał 25 stycznia 2001 r. Protokół nr 6 dot. bezwarunkowego zniesienia kary śmierci z 1983 r., który został włączony do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.^[24]

W lutym 2023 r. Azerbejdżan ratyfikował Protokół nr 13 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, który wzywa do całkowitego zniesienia kary śmierci.^[25]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Według danych ACLED, w 2024 r. w Azerbejdżanie śmierć ponieśli 2 osoby, a ciągu pierwszych 10 miesięcy 2025 r. zginęło 6 osób.^[26] Jak na razie w ogólnie dostępnych źródłach nie było doniesień nt. ofiar śmiertelnych w pierwszym półroczu 2026 r.

Za bezpieczeństwo kraju odpowiedzialna jest armia Azerbejdżanu, która powstała wraz z rozpadem ZSRR w 1991 r. Rok później kraj opuściły wojska radzieckie. Od początku swojego istnienia wojsko utrzymywało gotowość zbrojną w związku z nierozwiązanymi konfliktami granicznymi z sąsiednią Armenią, a także na skutek złych relacji z Iranem. Największym sojusznikiem w dziedzinie wojskowości jest z kolei Turcja.^[27] Azerbejdżan powstrzymuje się od udziału w blokach politycznych, nie aspirując do członkostwa ani w Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym (OUBZ), ani w NATO.^[28]

Od 1988 r. Azerbejdżan był zaangażowany w spór terytorialny z Armenią. Jego głównym polem był Górski Karabach oraz obszary go otaczające, będące *de iure* częścią Azerbejdżanu (była autonomia w ramach Azerbejdżańskiej SRR), a *de facto* - w wyniku wojny zakończonej zawieszeniem broni w 1994 r. - nieformalnym protektoratem Armenii, która zapewniała nieuznanej Republice Górskiego Karabachu wsparcie. Po zawieszeniu broni z 1994 r., poza kontrolą władz azerbejdżańskich znalazło się ok. 14% terytorium Republiki Azerbejdżanu, tj. całe terytorium Republiki Górskiego Karabachu i 7 rejonów okalających Karabach. Zawieszenie broni między stronami konfliktu było regularnie naruszane, przede wszystkim w strefie konfliktu

---

²³ Minval.az, Двадцать лет без смертной казни, 23.02.2018, <https://minval.az/news/123766550>

²⁴ Capitalpunishmentuk.org, The end of capital punishment in Europe, <https://capitalpunishmentuk.org/europe.html>

²⁵ Azernews, Azerbaijan announces tougher ban on death penalty, 5.02.2023, <https://www.azernews.az/nation/205939.html>

²⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

²⁸ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Azerbejdżan 2024: zawrót głowy od sukcesów, 04.06.2024, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2024-06-04/azerbejdżan-2024-zawrot-glowy-od-sukcesow>

karabachskiego, lecz sporadycznie także na granicy między Armenią i Azerbejdżanem.^{[29][30]} Do znaczącej eskalacji doszło jesienią 2020 r., kiedy Armenia po raz pierwszy utraciła znaczną część zajętych przez siebie terenów należących do Górskiego Karabachu lub przylegających do niego.^[31]

W dniu 19.09.2023 r. Azerbejdżan rozpoczął kolejną, wymierzoną w nieuznaną Republikę Górskiego Karabachu operację wojskową, przeprowadzając zmasowane ataki powietrzne i artyleryjskie na instalacje militarne oraz prowadząc działania lądowe.^{[32][33]} Po kilku dniach Azerbejdżan pokonał siły Republiki Górskiego Karabachu i przejął kontrolę nad tym regionem. W dniu 28.09.2023 r. separatystyczne władze Republiki Górskiego Karabachu ogłosiły formalne samorozwiązanie z dniem 1 stycznia 2024 r.^[34]

W kwietniu 2024 r. Federacja Rosyjska wycofała swoje wojska, stacjonujące w Górskim Karabachu, które miały tam pełnić funkcje rozjemcze.^[35] W maju 2024 r. Armenia zgodziła się przekazać Azerbejdżanowi cztery niezamieszkałe wioski, które również w przeszłości stanowiły azerbejdżańskie enklawy na terenie Ormiańskiej Republiki Radzieckiej.^[36] Dnia 13 marca 2025 r. Armenia i Azerbejdżan ogłosiły zakończenie uzgadniania tekstu porozumienia pokojowego, a 8 sierpnia 2025 r. w Waszyngtonie szefowie MSZ obu państw parafowali treść tego porozumienia. Natomiast premier Armenii N. Paszynian i prezydent Azerbejdżanu I. Alijew oraz prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Płn. D. Trump podpisali w tym samym czasie (w Waszyngtonie) deklarację pokojową. W dokumencie mowa jest o potrzebie kontynuacji działań na rzecz przyszłego porozumienia pokojowego, normalizującego relacje ormiańsko-azerbejdżańskie, oraz o woli odblokowania szlaków komunikacyjnych, w tym spornej trasy łączącej zasadniczą część Azerbejdżanu z eksklawą nachiczewańską przez terytorium Armenii. Droga ta ma funkcjonować w ramach projektu o nazwie „Szlak Trumpa na rzecz Międzynarodowego Pokoju i Dobrobytu” (Trump Route for International Peace and Prosperity, TRIPP), a zasady użytkowania tej trasy/drogi mają zostać ustalone we współpracy pomiędzy Armenią a USA przy ewentualnym udziale stron trzecich. Wg ekspertów, podpisana deklaracja waszyngtońska nie jest równoznaczna z porozumieniem pokojowym, które zakończyłoby trwający od końca lat 1980-tych konflikt pomiędzy Armenią a Azerbejdżanem. Za to przybliży perspektywę zawarcia porozumienia pokojowego między Armenią i Azerbejdżanem, choć konkretny termin jego podpisania nie jest znany. Jako warunek podpisania go władze Azerbejdżanu stawiają zmianę preambuły do konstytucji Armenii, w której wspomniano o Górskim Karabachu, co

²⁹ TVN24, Nowy premier wyciąga rękę: możliwy kompromis w sprawie Górskiego Karabachu, 10.05.2018, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/armenia-paszynian-o-turcji-wizach-do-ue-i-o-gorskim-karabachu,835833.html>

³⁰ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Niewypowiedziana wojna. Nowy etap konfliktu azerbejdżańsko-armeńskiego, 06.03.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-03-06/niewypowiedziana-wojna-nowy-etap-konfliktu-azerbejdzansko>

³¹ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górski Karabach: kapitulacja Armenii, sukces Rosji, 10.11.2020, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2020-11-10/gorski-karabach-kapitulacja-armenii-sukces-rosji>

³² OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Trzecia wojna karabaska, 19.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-19/trzecia-wojna-karabaska>

³³ UK Parliament, What is happening in Nagorno-Karabakh? 28.09.2023, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9862/>

³⁴ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Koniec Górskiego Karabachu. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie>

³⁵ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wycofanie rosyjskich sił z Górskiego Karabachu, 19.04.2024, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2024-04-19/wycofanie-rosyjskich-sil-z-gorskiego-karabachu>

³⁶ Al Jazeera, Armenia returns four border villages to Azerbaijan as part of deal, 24.05.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/5/24/armenia-returns-four-border-villages-to-azerbaijan-as-part-of-deal>

Azerbejdżan odbiera jako kwestionowanie jego integralności terytorialnej. Władze Armenii nie wykluczają poprawek do ustawy zasadniczej, ale wskazały, że wymaga to czasu i zachowania procedur (m.in. referendum). Armenia i Azerbejdżan nie nawiązały i do tej pory i nie utrzymują ze sobą stosunków dyplomatycznych.^[37] W październiku 2025 r. prezydent I. Alijew ogłosił, że Azerbejdżan zniósł wszystkie ograniczenia na tranzyt towarów do Armenii i że do końca 2028 r. planuje otwarcie tzw. korytarza zangezurskiego czyli szlaku drogowego i kolejowego biegnącego przez Armenię i łączącego zasadnicze terytorium Azerbejdżanu z eksklawą nachiczewańską.^[38]

Na terenach przygranicznych, jak i na terenie Karabachu nadal jednak dochodzi do wybuchów min lądowych, porzuconych ręcznych granatów lub niewypałów, które powodują pojedyncze ofiary. Czasem też dochodzi tam do wymiany ognia o niewielkiej skali, co raczej nie powoduje ofiar.^[39]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Jak wynika z ogólnie dostępnych źródeł informacji obecnie w Azerbejdżanie nie obowiązuje żadne ustawodawstwo specjalne typu stan wyjątkowy czy wojenny.

Natomiast od marca 2020 r. zamknięte pozostają zewnętrzne granice lądowe Azerbejdżanu, co uniemożliwia obywatelom tego kraju wyjazdy z, jak i wjazdy do kraju. Pierwotnie był to środek prewencyjny, wprowadzony w związku z pandemią COVID 19.^[40] W marcu 2026 r. władze Azerbejdżanu przedłużył zamknięcie granic lądowych o kolejne trzy miesiące, tj. do 1 lipca 2026 r. Ponownie uzasadniły tę decyzję koniecznością zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa w kraju i jego możliwym konsekwencjom. Rok wcześniej, tj. we wrześniu 2024 r. prezydent Azerbejdżanu I. Alijew stwierdził, że utrzymanie zamkniętych granic wynika również z „zewnętrznych zagrożeń” dla bezpieczeństwa kraju. W rezultacie wyjazdy i wjazdy realizowane były i nadal w dużej mierze są drogą lotniczą. W końcu maja 2026 r. władze azerbejdżańskie uruchomiły połączenie kolejowe między Baku i Tbilisi (Gruzją) i pierwsze pociągi ruszyły z Azerbejdżanu do Gruzji po 6 latach przerwy, niemniej jednak wg doniesień medialnych, bardzo trudno jest kupić bilet (ceny też są bardzo wysokie) na trasie Baku-Tbilisi, a na trasę powrotną w ogóle nie można.^[41]

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

Według danych ACLED, w 2024 r. w Azerbejdżanie w różnego rodzaju incydentach naruszenia bezpieczeństwa, śmierć poniosło 2 cywilów, z kolei w ciągu pierwszych

---

³⁷ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Deklaracja waszyngtońska: bliżej pokoju na Kaukazie Południowym, 12.08.2025, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-08-12/deklaracja-waszyngtonska-blizej-pokoju-na-kaukazie-poludniowym>

³⁸ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Gorecki, Azerbejdżan znosi blokadę tranzytu do Armenii: krok w stronę trwałego pokoju, 22.10.2025, www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-10-22/azerbejdzan-znosi-blokade-tranzytu-do-armenii-krok-w-strone-trwalego

³⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁰ OC-media, Aliyev claims Azerbaijan's land border remains closed due to 'security concerns', 24.09.2024, <https://oc-media.org/aliyev-claims-azerbajjans-land-border-remains-closed-due-to-security-concerns/>

⁴¹ Kavkaz-uzel.eu, Железнодорожное сообщение Баку-Тбилиси-Баку остается недоступным для большинства пассажиров, 16.06.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/424157>

10 miesięcy 2025 r. zginęło 6 osób, (w tym 1 funkcjonariusz azerbejdżańskiej Straży Granicznej). Najwięcej ofiar cywilnych odnotowano w rejonach graniczących z Karabachem i w samym Karabachu na skutek eksplozji min i wybuchów granatów.^[42] Jak na razie w ogólnie dostępnych źródłach nie było doniesień nt. cywilnych ofiar śmiertelnych w pierwszym półroczu 2026 r.

W Karabachu (byłej strefie konfliktu), azerbejdżańskie siły bezpieczeństwa, saperzy i lokalni mieszkańcy regularnie giną od min. Od listopada 2020 r., kiedy zakończyła się 44-dniowa wojna w Karabachu, do końca grudnia 2025 r., ofiarami wybuchów min i eksplozji niewypałów zostało 415 osób. Spośród nich 71 zginęło, a 344 zostało rannych.^[43]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Co jakiś czas dochodzi do ostrzałów głównie przez wojska armeńskie przygranicznych rejonów Karabachu, ale jak na razie (w ciągu ostatnich 2 i pół roku) nie spowodowały one ofiar śmiertelnych. Najwięcej osób zginęło w kilkunastu incydentach na skutek eksplozji min i niewybuchów. W latach 2024-26 odnotowano w sumie 8 pojedynczych ofiar cywilnych tego typu zdarzeń: 2 w 2024 r. i 6 w 2025 r., kiedy w rejonie graniczącym z Górskim Karabachem dziecko przyniosło do domu znalezione na śmietniku granat. Jego wybuch zabił 5 osób i dodatkowo zranił 2 osoby.^[44]

Wsie w Karabachu i we wschodnim regionie zangezurskim, do których powracają azerbejdżańscy przesiedleńcy, wg dostępnych źródeł, zostały całkowicie oczyszczone z min, ale poza terenami zamieszkanymi nadal istnieją niebezpieczne strefy, gdzie naruszenia przepisów bezpieczeństwa prowadzą do wypadków. Zdaniem ekspertów, całkowite rozminowanie byłej strefy konfliktu w tym regionie może potrwać wiele lat.^[45]

Na początku marca 2026 r. drony irańskie zaatakowały szkołę i lotnisko w Nachiczewańskiej Republice Autonomicznej, w wyniku czego ranne zostały 4 osoby cywilne. Iran miał zaprzeczyć swojemu udziałowi w nim.^[46]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

Brak jest informacji na temat tego typu incydentów.

---

⁴² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴³ Kavkaz-uzel.eu, Сообщение о минных инцидентах в Карабахе вызвало дискуссию о причинах ранений и гибели людей, 15.05.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/423263>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁵ Kavkaz-uzel.eu, Сообщение о минных инцидентах в Карабахе вызвало дискуссию о причинах ранений и гибели людей, 15.05.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/423263>

⁴⁶ Tvp.info, Kolejne państwo ostrzelane przez Iran. Drony i rakiety spadły przy lotnisku, 5.03.2026, <https://www.tvp.info/91926763/azerbejdzan-zaatakowany-przez-iran-drony-i-rakiety-przy-lotnisku-nachiczewan-wideo>

DZIAŁANIA ODWETOWE

Brak jest informacji na temat tego typu incydentów.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Praktycznie wszyscy Ormianie zamieszkujący Górski Karabach opuścili ten region. Z danych UNICEF-u wynika, że do Armenii przybyło ponad 100 tys. uchodźców, w tym 30 tys. dzieci. Pomocy uchodźcom udzieliły władze Armenii.^[47] Społeczność międzynarodowa, jak i władze Armenii wyrażają zaniepokojenie, co do przyszłych losów dziedzictwa kulturowego Ormian z Górskiego Karabachu, w tym m.in. kościołów, cmentarzy i innych zabytków architektury, które mają być niszczone przez władze Azerbejdżanu. Apelują także o zabezpieczenie przez Azerbejdżan pozostawionego przez uchodźców mienia.^{[48][49][50]}

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

Wg oficjalnych doniesień z marca-kwietnia 2026 r., władze Azerbejdżanu miały zapobiec 4 atakom terrorystycznym przygotowywanym w Azerbejdżanie przez służby irańskie.^[51]

Brak jest informacji o innych tego typu działaniach.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Istnieją doniesienia o nadużywaniu przemocy przez funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa, jednak brak informacji o ofiarach śmiertelnych z tym związanych.^[52]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Protesty w Azerbejdżanie mają na ogół pokojowy charakter, jednak zdarzają się również siłowe interwencje.^[53] Zdarza się, że policja tłumi pokojowe protesty i zgromadzenia używając siły przeciwko protestującym lub zatrzymując ich.

---

⁴⁷ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Exodus Ormian z Górskiego Karabachu, 3.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-10-03/exodus-ormian-z-gorskiego-karabachu>

⁴⁸ Eurasianet, Azerbaijan: Baku is bulldozing Armenian legacy in Karabakh, 30.05.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-baku-is-bulldozing-armenian-legacy-in-karabakh>

⁴⁹ European Parliament, Resolution of 5th October on the situation in Nagorno Karabakh after Azerbaijan's attack and the continuing threats against Armenia, 5.10.2023, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0356_EN.html

⁵⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵¹ Wp.pl, "Tajni" żołnierze Izraela w Azerbejdżanie. CNN ujawnia, 5.06.2026, <https://wiadomosci.wp.pl/tajni-zolnierze-izraela-w-azerbejdzanie-cnn-ujawnia-7293601986775520a>

⁵² USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>

⁵³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

Azerbejdżan nakłada całkowity zakaz protestów w centralnych obszarach stolicy, Baku.^{[54] [55] [56]}

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Strategiczne położenie Azerbejdżanu na skrzyżowaniu dróg biegnących z Afryki, Europy, Bliskiego Wschodu i Azji sprawia, że jest on atrakcyjnym krajem dla zorganizowanych grup przestępczych, trudniących się przemytem lokalnym i międzynarodowym.^[57]

Obszary przestępczości w Azerbejdżanie, które budzą największe obawy organizacji międzynarodowych to handel narkotykami, ludźmi i podrabianymi towarami, przy czym przestępstwa te często prowadzą do prania brudnych pieniędzy i przestępstw z użyciem przemocy.^[58]

Azerbejdżan jest źródłem, miejscem docelowym, jak również punktem tranzytowym handlu ludźmi, którego ofiarami są zarówno obywatele Azerbejdżanu, jak i obcokrajowcy. Azerbejdżan jest krajem docelowym dla ofiar handlu ludźmi z Chin, Rosji, Tadżykistanu, Turkmenistanu, Ukrainy, Uzbekistanu i Filipin.^[59]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo przewiduje wolność przemieszczania się wewnątrz Azerbejdżanu, możliwość podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji.^{[60][61]} Rząd ogranicza obywatelom możliwość wyjazdu zagranicę do sąsiednich krajów poprzez lądowe przejścia graniczne. Prywatne wyjazdy i wjazdy do Azerbejdżanu możliwe są przede wszystkim drogą lotniczą.^[62]

---

⁵⁴ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>

⁵⁵ HRW (Human Rights Watch), World Report 2023, Azerbaijan, Events of 2022, <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/azerbaijan>

⁵⁶ HRW (Human Rights Watch), World Report 2025, Azerbaijan, Events of 2024, 16.01.2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/azerbaijan>

⁵⁷ Interpol.int, Tackling transnational crime in Azerbaijan, <https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Member-countries/Europe/AZERBAIJAN>

⁵⁸ Interpol.int, Tackling transnational crime in Azerbaijan, <https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Member-countries/Europe/AZERBAIJAN>

⁵⁹ Global Organized Crime Index, Azerbaijan, 2025, <https://ocindex.net/country/azerbaijan>

⁶⁰ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>

⁶¹ Freedom House, Freedom in the World, Azerbaijan 2024, 2025, <https://freedomhouse.org/country/azerbaijan/freedom-world/2025>

⁶² OC-media, Aliyev claims Azerbaijan's land border remains closed due to 'security concerns', 24.09.2024, <https://oc-media.org/aliyev-claims-azerbaijans-land-border-remains-closed-due-to-security-concerns/>

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Ludność zamieszkująca w Azerbejdżanie jest skoncentrowana głównie w jego wschodniej części, w stolicy Baku (liczącym ponad 2 mln 400 tys. mieszkańców) i jego okolicach, na Półwyspie Apszerońskim, (gdzie występuje najgęstsze zaludnienie). Odsetek ludności miejskiej, wg ostatnich dostępnych danych z 2023 r., wynosi 57,6% wszystkich mieszkańców kraju. Współczynnik urbanizacji wynosi 1,38%.^[63]

Największe miasta, w tym przede wszystkim wieloetniczne Baku, dają nieporównywalnie większe możliwości edukacyjne i zatrudnienia, łącznie ze znacznie wyższymi zarobkami niż w pozostałych regionach kraju. Widoczny jest również duży kontrast między poziomem życia w stolicy i pozostałymi ubogimi rejonami, np. na północny kraju lub na przejętych przez Azerbejdżan terenach Karabachu. W Azerbejdżanie zauważalna jest migracja wewnętrzna, tj. przepływ osób migrujących z obszarów wiejskich do stolicy Baku i na Półwysep Apszeroński, a także napływ uchodźców wewnętrznych zmuszonych do ucieczki z GK z powodu konfliktu w latach 1990-tych (spośród których niewielka część decyduje się na wyjazd z Baku i powrót do Karabachu). Taka urbanizacja (szczególnie w Baku) prowadzi do przeludnienia na obszarach miejskich, zwłaszcza w stolicy, a w konsekwencji do braku możliwości zatrudnienia dla wszystkich, i rosnących wskaźników ubóstwa mimo dużych zasobów ropy naftowej i gazu, które Azerbejdżan sprzedaje innym krajom.^[64]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Konflikt w Karabachu spowodował masowe przesiedlenia ludności azerbejdżańskiej z tych regionów do innych części Azerbejdżanu. Większość z nich uciekła ze swoich domów w latach 1988-94 z powodu konfliktu w Górskim Karabachu. Osoby te otrzymały statusy uchodźców/osób wewnętrznie przesiedlonych. Wg danych organizacji Internal Displacement Monitoring Centre, w końcu 2025 r. zanotowanych zostało w Azerbejdżanie 657 tys. uchodźców wewnętrznych.^[65]

Osoby wewnętrznie przesiedlone generalnie miały dostęp do edukacji i opieki zdrowotnej w Azerbejdżanie, ale stopa bezrobocia była wśród nich wyższa niż średnia krajowa. Niektórzy międzynarodowi obserwatorzy twierdzą, że rząd nie promował integracji osób wewnętrznie przesiedlonych z azerbejdżańskim społeczeństwem ze względu na roszczenia terytorialne względem Armenii.^[66] Większość z nich przed konfliktem mieszkała w rejonach wiejskich i małych miasteczkach Górskiego Karabachu, gdzie pracowała w rolnictwie, (np. w Agdamie). Po ucieczce z Górskiego Karabachu na inne tereny kontrolowane przez władze Azerbejdżanu uchodźcy wewnętrzni osiedli czy byli osiedlani głównie w miastach i rejonach miejskich, w tzw. kolektywnych miejscach zamieszkania, mieszczących się w byłych zakładach, hotelach robotniczych czy budynkach wielorodzinnych. Z czasem otrzymywali czy kupowali mieszkania, też zazwyczaj w blokach, tj. budynkach wielorodzinnych. A to

---

⁶³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>

⁶⁴ Migrants-refugees.va, Country Profiles Azerbaijan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/azerbaijan/>

⁶⁵ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), 2026, <https://www.internal-displacement.org/countries/azerbaijan/>

⁶⁶ USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 20.03.2023, <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>

z kolei wymusiło na nich również zmianę rodzaju pracy i miejsca zatrudnienia, tj. z rolnictwa na handel i usługi. Tylko niewielka ilość osób po ucieczce osiedliła się w miejscowościach znajdujących się zaraz za linią rozgraniczenia terenów kontrolowanych przez Ormian i władze w Baku. ^{[67][68]}

Według Baku, wolę ponownego osiedlenia się na terenach Górskiego Karabachu wyraziło ok. 150 tys. osób spośród wewnętrznych uchodźców.^[69] Rząd przygotował plany zagospodarowania odzyskanych terenów oraz wprowadził liczne zachęty dla osób, które chcą powrócić na te tereny. Planowane jest otworzenie nowego uniwersytetu, który przyciągnie młodych, a ponadto powracający uchodźcy mogą otrzymać domy i mieszkania wybudowane lub wyremontowane na koszt państwa. Początkowo mogą także korzystać ze zwolnienia z niektórych opłat. Do niektórych miejscowości powróciło po kilkadziesiąt rodzin. Przykładowo w mieście Szusza w 2024 r. mieszkało już 60 rodzin. ^{[70][71]}

Według doniesień z marca 2026 r. do tej pory powróciło do Karabachu około 7,5 tys. rodzin (łącznie ponad 30 tys. osób), które otrzymały nowo wybudowane mieszkania. Jednakże część z tych osób nie mieszka tam, a jedynie wykorzystuje otrzymane nieruchomości, jako ekskluzywne apartamenty na wynajem wakacyjny. Niektórzy komentatorzy zaznaczają, że ta sytuacja jest konsekwencją braku możliwości podjęcia pracy w tym regionie. ^{[72][73]}

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Wskutek militarnej akcji Azerbejdżanu oraz kapitulacji Republiki Górskiego Karabachu we wrześniu 2023 r., region ten opuściło ponad 100 tys. osób, czyli niemal cała populacja Ormian karabachskich, udając się głównie do Armenii. W Karabachu miały wówczas pozostać głównie osoby starsze, chore i samotne, do których nie dotarli odpowiedzialni za organizację ewakuacji urzędnicy i wolontariusze. ^[74] W 2023 r. do Górskiego Karabachu przybyła z jednodniową wizytą pierwsza od trzech dekad misja ONZ, składająca się z pracowników bakijskiego przedstawicielstwa tej organizacji, która oceniła, że na miejscu pozostało od 50 do 1000 Ormian. ^[75] Sam exodus, jak i los osób pozostających na terytorium Górskiego Karabachu, monitorował specjalny doradca ONZ ds. Zapobiegania Ludobójstwu. ^[76]

---

⁶⁷ Eurasianet.org, Displaced from Karabakh watch reconstruction process with hope, concern, 5.10.2022, <https://eurasianet.org/displaced-from-karabakh-watch-reconstruction-process-with-hope-concern>

⁶⁸ Azernnews.az, Azerbaijan to settle about 10,000 former IDPs in Lachin District in the near future, 28.03.2023, <https://www.azernews.az/nation/208012.html>

⁶⁹ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Exodus Ormian z Górskiego Karabachu, 3.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-10-03/exodus-ormian-z-gorskiego-karabachu>

⁷⁰ Eurasia Net, Azerbaijan: Some Karabakh returnees turning a profit on government resettlement program, 17.10.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-some-karabakh-returnees-turning-a-profit-on-government-resettlement-program>

⁷¹ BBC News, Qarabağa qayıdış: kim necə köçə bilər? 8 suala cavabda, 17.05.2024, <https://www.bbc.com/azeri/articles/cjq5503ewj9o>

⁷² Eurasia Net, Azerbaijan: Some Karabakh returnees turning a profit on government resettlement program, 17.10.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-some-karabakh-returnees-turning-a-profit-on-government-resettlement-program>

⁷³ Kavkaz-uzel.eu, Число возвращенных в Карабах азербайджанских семей превысило 7,5 тысячи, 11.03.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/421505>

⁷⁴ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Exodus Ormian z Górskiego Karabachu, 3.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-10-03/exodus-ormian-z-gorskiego-karabachu>

⁷⁵ OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Exodus Ormian z Górskiego Karabachu, 3.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-10-03/exodus-ormian-z-gorskiego-karabachu>

⁷⁶ UN News, Karabakh emergency escalated, thousands still pouring into Armenia: UN Agencies, 29.09.2023, <https://news.un.org/en/story/2023/09/1141662>

Baku wezwało Ormian z Górskiego Karabachu do pozostania i integracji ze społeczeństwem azerbejdzańskim, zaznaczając jednak, że respektuje ich indywidualne i osobiste decyzje o wyjeździe.^[77] Azerbejdżan oświadczył, że zagwarantuje prawa i bezpieczeństwo Ormianom z Karabachu w taki sam sposób, jak każdej innej mniejszości etnicznej w Azerbejdżanie,^[78] nie chce się jednak zgodzić na jakąkolwiek formę autonomii.^[79]

Z kolei wg. ostatnich dostępnych informacji, tj. pochodzących z września 2024 r., w Karabachu miało pozostawać tylko 14 Ormian.^[80]

---

⁷⁷ UN News, Karabakh emergency escalated, thousands still pouring into Armenia: UN Agencies, 29.09.2023, <https://news.un.org/en/story/2023/09/1141662>

⁷⁸ UK Parliament, What is happening in Nagorno-Karabakh? 28.09.2023, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9862/>

⁷⁹ EurasiaNet., Azerbaijan: Baku is bulldozing Armenian legacy in Karabakh, 30.05.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-baku-is-bulldozing-armenian-legacy-in-karabakh>

⁸⁰ Kavkaz-uzel.eu, Сообщение о минных инцидентах в Карабахе вызвало дискуссию о причинах ранений и гибели людей, 15.05.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/423263>

PODSUMOWANIE

We wrześniu 2023 r. wojska Azerbejdżanu rozpoczęły operację wojskową, wymierzoną w nieuznaną przez opinię międzynarodową Republikę Górskiego Karabachu, w wyniku której pokonały siły ormiańskie i Azerbejdżan odzyskało kontrolę nad tym regionem. Separatystyczne władze Republiki Górskiego Karabachu ogłosiły formalne samorozwiązanie z dniem 1 stycznia 2024 r. Od tego czasu Azerbejdżan nie jest zaangażowany w żaden konflikt zbrojny. Nie istnieje również powszechne zagrożenie dla życia ludności cywilnej.

Wskutek militarnej akcji Azerbejdżanu oraz kapitulacji Republiki Górskiego Karabachu we wrześniu 2023 r., region ten opuściło ponad 100 tys. osób, czyli niemal cała populacja Ormian karabachskich, udając się głównie do Armenii.

Prawo Azerbejdżanu nie przewiduje kary śmierci.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

---

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Azerbaijan, 01.01.2024- 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Al Jazeera, Armenia returns four border villages to Azerbaijan as part of deal, 24.05.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/5/24/armenia-returns-four-border-villages-to-azerbaijan-as-part-of-deal>
3. AP (The Associated Press), Demourian A., Azerbaijan arrests the former head of separatist government after recapturing Nagorno-Karabakh, 27.09.2023, <https://apnews.com/article/nagorno-karabakh-azerbaijan-armenia-troops-killed-offensive-1d13668014fac4e44a76c04b54378268>
4. Azatutyun, Sepanian R., Karabakh Death Toll Close to 500, 16.08.2023, <https://www.azatutyun.am/a/32639653.html>
5. Azernews, Azerbaijan announces tougher ban on death penalty, 5.02.2023, <https://www.azernews.az/nation/205939.html>
6. Azernews.az, Azerbaijan to settle about 10,000 former IDPs in Lachin District in the near future, 28.03.2023, <https://www.azernews.az/nation/208012.html>
7. BBC News, Qarabağa qayıdış: kim necə köçə bilər? 8 suala cavabda, 17.05.2024, <https://www.bbc.com/azeri/articles/cjq5503ewj9o>
8. Capitalpunishmentuk.org, The end of capital punishment in Europe, <https://capitalpunishmentuk.org/europe.html>
9. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook, Azerbaijan, 27.06.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/azerbaijan/>
10. Euractiv, Wolska A., Azerbejdżan ogłosił rozpoczęcie operacji antyterrorystycznej w Górskim Karabachu, 19.09.2023, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/azerbejdżan-oglosil-rozpozecie-operacji-antyterrorystycznej-w-gorskim-karabachu/>
11. Eurasia Net, Azerbaijan: Some Karabakh returnees turning a profit on government resettlement program, 17.10.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-some-karabakh-returnees-turning-a-profit-on-government-resettlement-program>
12. Eurasianet, Azerbaijan: Baku is bulldozing Armenian legacy in Karabakh, 30.05.2024, <https://eurasianet.org/azerbaijan-baku-is-bulldozing-armenian-legacy-in-karabakh>
13. Eurasianet.org, Displaced from Karabakh watch reconstruction process with hope, concern, 5.10.2022, <https://eurasianet.org/displaced-from-karabakh-watch-reconstruction-process-with-hope-concern>
14. European Parliament, Resolution of 5th October on the situation in Nagorno Karabakh after Azerbaijan's attack and the continuing threats against Armenia, 5.10.2023, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0356_EN.html
15. Freedom House, Freedom in the World, Azerbaijan 2024, 2025, <https://freedomhouse.org/country/azerbaijan/freedom-world/2025>

16. Global Organized Crime Index, Azerbaijan, 2025, <https://ocindex.net/country/azerbaijan>
17. Gov.pl, Azerbejdżan, Informator Ekonomiczny, 10.12.2024, <https://www.gov.pl/web/azerbejdzan/informator-ekonomiczny>
18. HRW (Human Rights Watch), World Report 2023, Azerbaijan, Events of 2022, <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/azerbaijan>
19. HRW (Human Rights Watch), World Report 2025, Azerbaijan, Events of 2024, 16.01.2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/azerbaijan>
20. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), 2026, <https://www.internal-displacement.org/countries/azerbaijan/>
21. Interpol.int, Tackling transnational crime in Azerbaijan, <https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Member-countries/Europe/AZERBAIJAN>
22. Kavkaz-uzel.eu, Железнодорожное сообщение Баку-Тбилиси-Баку остается недоступным для большинства пассажиров, 16.06.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/424157>
23. Kavkaz-uzel.eu, Карабах: худой мир или война? https://www.kavkaz-uzel.eu/category/Karabakh_bad_peace_or_war
24. Kavkaz-uzel.eu, Сообщение о минных инцидентах в Карабахе вызвало дискуссию о причинах ранений и гибели людей, 15.05.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/423263>
25. Kavkaz-uzel.eu, Число возвращенных в Карабах азербайджанских семей превысило 7,5 тысячи, 11.03.2026, <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/421505>
26. Kresy.pl, Wybory parlamentarne w Azerbejdżanie – Alijew bierze wszystko, 10.09.2024, <https://kresy.pl/wydarzenia/regiony/kaukaz/wybory-parlamentarne-w-azerbejdżanie-alijew-bierze-wszystko/>
27. Migrants-refugees.va, Country Profiles Azerbaijan, <https://migrants-refugees.va/country-profile/azerbaijan/>
28. Minval.az, Двадцать лет без смертной казни, 23.02.2018, <https://minval.az/news/123766550>
29. Nyulawglobal.org, A Guide to the Republic of Azerbaijan Law Research, 09/10.2022, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/Azerbaijan.html/> c. [Legislative system](#)
30. OC-media, Aliyev claims Azerbaijan's land border remains closed due to 'security concerns', 24.09.2024, <https://oc-media.org/aliyev-claims-azerbaijans-land-border-remains-closed-due-to-security-concerns/>
31. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Azerbejdżan 2024: zawrót głowy od sukcesów, 4.06.2024, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2024-06-04/azerbejdżan-2024-zawrot-glowy-od-sukcesow>

32. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górecki W., Exodus Ormian z Górskiego Karabachu, 3.10.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-10-03/exodus-ormian-z-gorskiego-karabachu>
33. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Górski Karabach: kapitulacja Armenii, sukces Rosji, 10.11.2020, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2020-11-10/gorski-karabach-kapitulacja-armenii-sukces-rosji>
34. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Niewypowiedziana wojna. Nowy etap konfliktu azerbejdżańsko-armeńskiego, 06.03.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2023-03-06/niewypowiedziana-wojna-nowy-etap-konfliktu-azerbejdzansko>
35. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Koniec Górskiego Karabachu. Polityczne trzęsienie ziemi na Kaukazie Południowym, 28.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-28/koniec-gorskiego-karabachu-polityczne-trzesienie-ziemi-na-kaukazie>
36. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Strachota K., Trzecia wojna karabaska, 19.09.2023, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2023-09-19/trzecia-wojna-karabaska>
37. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Górecki, Azerbejdżan znosi blokadę tranzytu do Armenii: krok w stronę trwałego pokoju, 22.10.2025, www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-10-22/azerbejdzan-znosi-blokade-tranzytu-do-armenii-krok-w-strone-trwalego
38. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), W. Górecki, Deklaracja waszyngtońska: bliżej pokoju na Kaukazie Południowym, 12.08.2025, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-08-12/deklaracja-waszyngtonska-blizej-pokoju-na-kaukazie-poludniowym>
39. OSW (Ośrodek Studiów Wschodnich), Wycofanie rosyjskich sił z Górskiego Karabachu, 19.04.2024, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2024-04-19/wycofanie-rosyjskich-sil-z-gorskiego-karabachu>
40. Rzeczpospolita, Wybory w Azerbejdżanie: 92,05 proc. poparcia dla prezydenta, 08.02.2024, <https://www.rp.pl/polityka/art39804901-wybory-w-azerbejdzanie-92-05-proc-poparcia-dla-prezydenta-wideo>
41. Soluap.com, List of Azerbaijan Regions, Rayons and Cities, 25.09.2025, <https://soluap.com/list-of-azerbaijan-regions-rayons-and-cities/>
42. The Moscow Times, Nikoghosyan H., Times, War is Returning to Nagorno-Karabakh Because the World Did Nothing to Stop It, https://www.themoscowtimes.com/2023/09/19/war-is-returning-to-nagorno-karabakh-because-the-world-did-nothing-to-stop-it-a82513/google_vignette
43. TVN24, Nowy premier wyciąga rękę: możliwy kompromis w sprawie Górskiego Karabachu, 10.05.2018, <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiate,2/armenia-paszynian-o-turcji-wizach-do-ue-i-o-gorskim-karabachu,835833.html>
44. Tvp.info, Kolejne państwo ostrzelane przez Iran. Drony i rakiety spadły przy lotnisku, 5.03.2026, <https://www.tvp.info/91926763/azerbejdzan-zaatakowany-przez-iran-drony-i-rakiety-przy-lotnisku-nachiczewan-wideo>

45. UK Parliament, What is happening in Nagorno-Karabakh? 28.09.2023, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9862/>
46. UN News, Karabakh emergency escalated, thousands still pouring into Armenia: UN Agencies, 29.09.2023, <https://news.un.org/en/story/2023/09/1141662>
47. USDOS (US Department of State), 2022 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 20.03.2023, <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>
48. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Azerbaijan, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/azerbaijan/>
49. USDOS (US Department of State), 2023 Report on International Religious Freedom: Azerbaijan, 26.06.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/azerbaijan/>
50. WIKP DPU, Urząd do Spraw Cudzoziemców, Polkart 2025
51. Wp.pl, "Tajni" żołnierze Izraela w Azerbejdżanie. CNN ujawnia, 5.06.2026, <https://wiadomosci.wp.pl/tajni-zolnierze-izraela-w-azerbejdzanie-cnn-ujawnia-7293601986775520a>